

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.11.08.04

**Inventaris van het archief van de
Directie van de Landbouw: Afdeling
Rijkslandbouwproefstations**

Versie: 27-03-2022

SSA-L&V

Nationaal Archief, Den Haag 1965

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Directie van de Landbouw: Proefstations

Periodisering:

archiefvorming: 1898-1941

oudste stuk - jongste stuk: 1898-1941

Archiefbloknummer:

L204

Omvang:

90 inventarisnummer(s); 11,25 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Directie van de Landbouw, , 1906-1954

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat dossiers over de organisatie van de Rijkslandbouwproefstations te Goes, Groningen, Hoorn, Maastricht en Wageningen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

Een klein aantal stukken van dit archief is in een slechte materiële staat, wat tot gevolg heeft dat het niet aangevraagd kan worden.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Directie van de Landbouw: Proefstations, nummer toegang 2.11.08.04, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Landbouw / Rijkslandbouwproefstations, 2.11.08.04, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

In de tweede helft van de 19e eeuw waren de taken ten aanzien van de landbouw verdeeld over meerdere departementen. Dat veranderde in 1898 toen bij het departement van Binnenlandse Zaken een afdeling Landbouw werd ingesteld, waarbij alle landbouwzaken werden gebundeld. Het afdelingshoofd kreeg de titel directeur-generaal. Bij het aantreden van het kabinet-Kuyper werd de afdeling Landbouw overgeheveld naar het departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

In 1905 besloot het kabinet-De Meester bij zijn aantreden het gehele sociaal-economische beleid te bundelen in een nieuw departement: Landbouw, Nijverheid en Handel (LNH). Het jaar daarop werd besloten de afdeling Landbouw op te waarderen tot Directie. De directeur-generaal kreeg de bevoegdheid om de organisatorische en personele zaken zelfstandig te regelen met voorbijgaan van de Algemene Secretarie. Tegelijk werd het centrale beheer van buitendiensten zoals het Staatsbosbeheer, de Veeartsenijkundige Dienst, de Rijkszuivelinspectie en de Rijkslandbouwproefstations rechtstreeks bij de Directie van de Landbouw ondergebracht. De hoofden van de afdelingen van de Directie fungeerden vaak tevens als hoofd van een buitendienst.

De Directie van de Landbouw was vanaf 1906 onderverdeeld in een wisselend aantal afdelingen. Sommige daarvan, zoals Landbouwonderwijs, Domeinen/Staatsbosbeheer en Veeartse-nij, hadden lange tijd een consistent takenpakket. Bij andere afdelingen, zoals Tuinbouw, Veeteelt, Zuivel, werd als gevolg van reorganisaties nogal eens geschoven met de toebedeelde taken. Eind 1922 werd door de regering besloten tot de opheffing van het departement van LNH, tot oprichting van een departement van Arbeid, Handel en tot overbrenging van de Directie van de Landbouw en de afdeling Visserijen naar Binnenlandse Zaken. In mei 1932 werd de zorg voor landbouw en visserij overgebracht naar het departement van Economische Zaken en Arbeid.

De economische crisis leidde in de jaren-1930 tot een actiever overheidsbeleid en tot de oprichting van talrijke landbouwcrisisdiensten. Het in 1934 ingestelde College van Regeringscom-missarissen kreeg de hoogste leiding bij de uitvoering van het crisisbeleid. Onder de secretaris-generaal fungeerde in deze jaren het Landbouwcrisisbureau, met als taak het ontwerpen van wetten en andere maatregelen ter bestrijding van de crisis. Al deze organen stonden los van de Directie Landbouw, die het 'gewone' landbouwbeleid uitvoerde. In 1935 kwam het voor het eerst tot een eigen departement van Landbouw en Visserij, zij het zonder de gebruikelijke beheersafdelingen Algemeen Secretariaat en Comptabiliteit, welke faciliteiten van Economische Zaken moesten worden betrokken..

Het vierde kabinet-Colijn herenigde bij zijn aantreden in 1937 beide departementen onder de benaming Economische Zaken. In dat jaar ook werd S.L. Louwes benoemd tot hoofd van het Rijksbureau ter voorbereiding van de

Voedselvoorziening in Oorlogstijd. Voorjaar 1940 echter, enkele dagen vóór de Duitse inval, zou Landbouw echter opnieuw en nu definitief van Economische Zaken worden gescheiden en verder gaan als zelfstandig departement. Tijdens de Oorlog was de rol van het Rijksbureau voor Voedselvoorziening, 1940-1945, cruciaal. Ook dit bureau stond onder leiding van directeur-generaal Louwes. De voedselvoorziening in het bezette Nederland werd vrijwel geheel centraal geregeld.

In 1945 werd de naam van het departement gewijzigd in: Landbouw, Visserij en Voedselvoor-ziening. Het stond van 1945 tot 1958 onder leiding van ir. S.L. Mansholt.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

- 1** Rijks Landbouw Proefstation Groningen
1899-1903
- 2** Rijks Landbouw Proefstation te Hoorn
1899-1901
- 3** Rijks Landbouw Proefstation te Goes
1899-1909
- 4** Rijks Landbouw Proefstation te Maastricht en Wageningen
1899-1904
- 5** Gebouwen
1905-1908
- 6** Gebouwen
1909-1913
Onderzoek voor veevoederstoffen te Wageningen
1914
- 7-8** Gebouwen
1917-1922
- 7** bestanddeel 1
- 8** bestanddeel 2
- 9** Gegevens van buitenlandse proefstations in verband met
reorganisaties en andere proefstations 1914
- 10-11** Reorganisatie Rijks Landbouw Proefstations
1914-1915
- 10** bestanddeel 1
- 11** bestanddeel 2
- 12-19** Rijks Landbouw Proefstations
1899-1922
- 12** bestanddeel 1
- 13** bestanddeel 2
- 14** bestanddeel 3
- 15** bestanddeel 4
- 16** bestanddeel 5
- 17** bestanddeel 6
- 18** bestanddeel 7
- 19** bestanddeel 8

-
- 20-22** Voorschriften onderzoek
1914-1922
20 bestanddeel 1
21 bestanddeel 2
22 bestanddeel 3
- 23** Internationale eenheid in de methode van onderzoek aan de Rijks
Landbouw Proefstations 1898-1907
- 24-31** Rijks Landbouw Proefstation te Groningen
1905-1922
24 bestanddeel 1
25 bestanddeel 2
26 bestanddeel 3
27 bestanddeel 4
28 bestanddeel 5
29 bestanddeel 6
30 bestanddeel 7
31 bestanddeel 8
- 32-37** Rijks Landbouw Proefstation te Wageningen
1905-1913
32 bestanddeel 1
33 bestanddeel 2
34 bestanddeel 3
35 bestanddeel 4
36 bestanddeel 5
37 bestanddeel 6
- 38-42** Rijks Landbouw Proefstation te Hoorn
1907-1922
38 bestanddeel 1
39 bestanddeel 2
40 bestanddeel 3
41 bestanddeel 4
42 bestanddeel 5
- 43-47** Rijks Landbouw Proefstation te Goes
1907-1923
43 bestanddeel 1
44 bestanddeel 2
45 bestanddeel 3
46 bestanddeel 4
47 bestanddeel 5
- 48-53** Rijks Landbouw Proefstation te Maastricht
1905-1922
48 bestanddeel 1
49 bestanddeel 2

-
- 50** bestanddeel 3
51 bestanddeel 4
52 bestanddeel 5
53 bestanddeel 6
- 54** Rijksproefstation bouw veevoederstation
1913-1916
- 55-57** Rijks Landbouw Proefstation
1914-1927
55 bestanddeel 1
56 bestanddeel 2
57 bestanddeel 3
- 58** Rijks Landbouw Proefstation
1928-1929
Meststoffen, zaaizaden en veevoerders
1921
- 59** Meststoffen en veevoerders
1921
Landbouwvoorlichting en proefstations, proefbedrijven
1936-1940
- 60-61** Reorganisatie Rijks Landbouw Proefstation met
bedrijfslaboratorium en stukken v.a. 1929
1926-1930
60 bestanddeel 1
61 bestanddeel 2
- 62** Rijks Landbouw Proefstation
1923-1930
- 63** Zaaizaden, pootgoed, bodemkundige vereniging, goedkeuring
statuten
1933-1935
Rijks Landbouw Proefstation methodenonderzoek
1924-1936
Perchloraad commissie
1929-1930
- 64** Reorganisatie landbouw voorlichtingsdienst en landbouw
proefstations
1936-1939
- 65** Regelingsdienst Rijks Landbouw Proefstation
1898-1931

-
- 66** Gebouwen Goes
1923-1940
Gebouwen
1931-1940
Onderhoud gebouwen
1923-1940
- 67** Wet op vervalsing
1899-1938
Rijks Landbouw Proefstation te Wageningen
1914-1916
- 68** Rijks Landbouw Proefstation voor veevoederonderzoek
1917-1922
- 69-76** Rijksproefstation voor zaadcontrole
1905-1922
- 69** bestanddeel 1
 - 70** bestanddeel 2
 - 71** bestanddeel 3
 - 72** bestanddeel 4
 - 73** bestanddeel 5
 - 74** bestanddeel 6
 - 75** bestanddeel 7
 - 76** bestanddeel 8
- 77** Rijks Landbouw Proefstation te Hoorn
1905-1906
- 78** Zaadcontrole
1923-1936
- 83** Volontairs, personeel, verlof enz.
1927-1936
Bodemkundige congressen
Intern bodemkundige vereniging
- 84-86** Diversen
1926-1940
- 84** bestanddeel 1
 - 85** bestanddeel 2
 - 86** bestanddeel 3
- 87** Inkomsten
1933-1934
Onderzoek bloembollengronden
1933
Volontairs

1923-1931
Grond en gebouwen
1929-1931
Bodemkundig-instituut (gebouwen)
1928-1933

88 Reorganisatie
1923-1938
Instructies, indeling werkzaamheden
Buitenlandse reizen, jaarverslagen

89 Regenwaarnemingen
1932-1939

90 Proefnemingen van het centraal instituut voor landbouwkundig
onderzoek
1941

91-92 Algemeen
1926-1940
91 bestanddeel 1
92 bestanddeel 2

93 Kredieten en begrotingen
1930-1937

94 Tarieven werkplannen en publicaties
1923-1940
Concentratie
1934